

ŠUNS DANTŲ PRIEŽIŪRA – ką svarbu žinoti?

Informacija paruošta **Klaudijos Benosenko** iš VŠĮ „Gyvūnų gerovės iniciatyvos“, siekiant skatinti žmones saugoti savo augintinius bei rūpintis gyvūnų gerove.

Šunims, kaip ir žmonėms, būtina burnos higiena. Neprižiūrėti šuns dantys gali lemti įvairių ligų atsiradimą, dantų netekimą, blogą burnos kvapą. Šuo turi 42 dantis, o jų keitimasis prasideda, kada šuniukui sukanka 4 mėnesiai. Didžiąją šunų dalį sulaukus trejų metų pradeda formuotis dantų apnašos, todėl jų dantų higiena reikėtų pradėti rūpintis jau nuo ankstyvo amžiaus.

Ankstyvas šuns dantų priežiūros palaikymas taip pat pagelbės ir pratinant augintinį prie šios rutinos. VŠĮ „Gyvūnų gerovės iniciatyvos“ (toliau – GGI) vykdytoje apklausoje dėl šunų dantų priežiūros, dauguma keturkojų šeimininkų atsakė, jog šuns dantų priežiūrai naudoja valančius valgomuosius kramtalus

– šie yra populiariausi ir reikalaujantys mažiausiai pastangų.

Tačiau dalis atsakiusiųjų nurodė, jog šuns dantų priežiūrai nenaudoja nieko. Augintinio dantų nepriežiūrą dažnai lemia tai, jog šuo nesileidžia prie to pripratintas, todėl yra sunku atlikti dantų valymo procedūrą, šeimininkai

neskiria tam pakankamai laiko arba neturi reikiamų žinių.

Kaip pripratinti augintinį prie dantų valymo?

Pirmiausia yra svarbu įsigyti specialiai šunims skirtas dantų valymo priemones – dantų pastą bei dantų šepetėlį

▲ Graūždamas specialius skanėstus, šuo drauge ir valosi dantis.

Ant guminių žaislų galima užtepti šunims skirtos dantų pastos.

SVARBU

VšĮ „Gyvūnų gerovės iniciatyvos“ aktyviai užsiima nuolatiniu visuomenės švietimu, teikia rekomendacijas, konsultacijas bei nuolat bendrauja su atsakingomis institucijomis. Tačiau, kaip ir kiekvienai viešajai įstaigai, siekiančiai sėkmingai ir produktyviai vykdyti savo veiklą, GGI reikalinga žmonių parama. Prisidėti prie gyvūnų gerovės Lietuvoje gerinimo bei žiaurių elgesio atvejų sprendimo galite per aukok.lt platformą: <http://bit.ly/padekgyvunams> arba tiesiogiai www.ggi.lt/parama.

(nesirinkti šepetėlio kietais šereliais, nes jie gali pažeisti šuns danteną). Prieš pradėdami šunį pratinti prie dantų valymo, turite pasistengti, jog ši procedūra jam taptų maloni. Pirmais kartais rekomenduojama duoti paragauti dantų pastos, vėliau jos užsitepus ant piršto galima pradėti švelniai valyti dantis. Tokiu būdu šuo pamažu pratinsis prie naujo ritualo ir jus prisileis. Po kiekvieno sėkmingo bandymo šunį reikia apdovanoti ir pagirti už paklusnumą.

Prieš pradėdami valyti dantis, rekomenduojama pirmiausia išbandyti antpirščio formos dantų šepetėlį. Naujas dantų valymo ritualas turi būti malonus ir suprantamas šuniui, todėl pratinti reikėtų laipsniškai ir dantis valyti itin švelniai. Kai šuo pajus, jog nauja veikla jam teikia malonumą, jam tai taps kasdieniu ritualu, kurio jis lauks. Svarbu prisiminti, jog prieš kiekvieną dantų valymą reikia leisti šuniui paragauti dantų pastos. Nepatartina iš karto valyti visų dantų, geriau pradėti pratinti nuo šoninių dantų, vėliau prijungti galinius ir tik tuomet prieiti prie

priekinių – tai sukels mažiau diskomforto šuniui (priekinių dantų valymas reikalauja pakelti jo nasrus).

Kitos dantų valymo alternatyvos

Pržiūrėti šuns dantis ir burnos higieną yra ir kitų būdų. Kai kurie šunys nemėgsta procedūrų, kuriose naudojamas dantų šepetėlis, ir sunkiai leidžiasi prie to pripratinti. Siekiant palengvinti šunų dantų priežiūrą, siūlomos kelios alternatyvos.

- **Sausas pašaras** – kieto maisto dalelės nėra linkusios strigti tarp šuns dantų ir padeda nuvalyti apnašas. Taip pat tinka ir natūralūs produktai, pavyzdžiui, nesmulkinta

Patartina vengti virtų ir žalių kaulų be mėsos – jie gali nulaužti dantis.

mėsa. Tačiau patartina vengti virtų ir žalių kaulų be mėsos – jie gali nulaužti dantis.

- **Kramtalai** – grauždamas specialius skanėstus, šuo drauge ir valosi dantis. Taip pat galima naudoti įvairius guminius žaislus, ant jų užtepant specialios šunims skirtos dantų pastos. Kieti nailoniniai kauliukai ir teniso kamuoliukai netinka dėl turimos savybės rinkti nešvarumus.
- **Dantų purškikliai** – paprastai ir lengvai naudojami, padeda išvengti dantų akmenų ir apnašų, palaiko gaivų šuns burnos kvapą, naikina bakterijas.
- **Virvė su mazgais** – skirta šunų dantų masažui, padeda pašalinti susidariusias apnašas.
- **Subalansuota mityba** – šuo iš maisto turi gauti pakankamai vitaminų, mineralų ir kalcio, kurie padeda palaikyti sveiką dantų būklę.

Dažniausi klausimai veterinaro kabinete

Žmonės dažnai pasimeta internete esančios informacijos gausoje apie šunų burnos higieną ir ne visada supranta, kada tinkamiausias metas apsilankyti pas veterinarą burnos apžiūrai ir kokios pasekmės gali laukti, neprižiūrint šuns dantų. Į dažniausiai šeiminių užduodamus klausimus atsako veterinarė Sigita Vencloviene.

Su kokiomis vėlesnėmis problemomis / ligomis gali susidurti augintinis, jeigu nėra tinkamai rūpinamasi jo dantų higiena?

Augintiniai, kuriems nėra tinkamai prižiūrimi dantis, susiduria su šiomis problemomis: dantų apnašų formavimas ir dėl to kylančios problemos, pavyzdžiui, gingivitas, stomatitas, paradontozė, dantų recesija ir dantų iškritimas.

Kokie pagrindiniai matomi požymiai rodo, jog augintinio burnos higiena

Šuo iš maisto turi gauti vitaminų, mineralų ir kalcio, kurie padeda palaikyti sveiką dantų būklę.

Nėra tinkamai rūpinamasi ir vertėtų apsilankyti pas veterinarą?

Pagrindiniai požymiai: chalitozė (nemalonus kvapas), dantų apnašos, dėl kurių išsivysto gingivitas, kraujavimas iš dantų.

Ar augintinio burnos higienos priežiūra priklauso nuo jo amžiaus? Kas labiau rekomenduojama jauniems augintiniams, o kas vyresniems?

Jauniems gyvūnams aktualus dantų mechaninis valymas nuo apnašų dantų šepetėliu ar įvairiais graužalais. Rinkoje yra priemonių, kurios padeda išvengti dantų apnašų formavimosi. Gelbsti specialūs milteliai.

Vyresniems jau dažnai prireikia dantų akmenų valymo skalieriu, ir tik tada yra tikslinga naudoti priemones nuo dantų apnašų susidarymo.

Koks dantų valymo ir priežiūros grafikas augintiniui yra optimalus?

Priklausomai nuo pasirinktos priemonės. Vienos priemonės skirtos naudoti kiekvieną dieną, kitos – kas savaitę ar dvi.

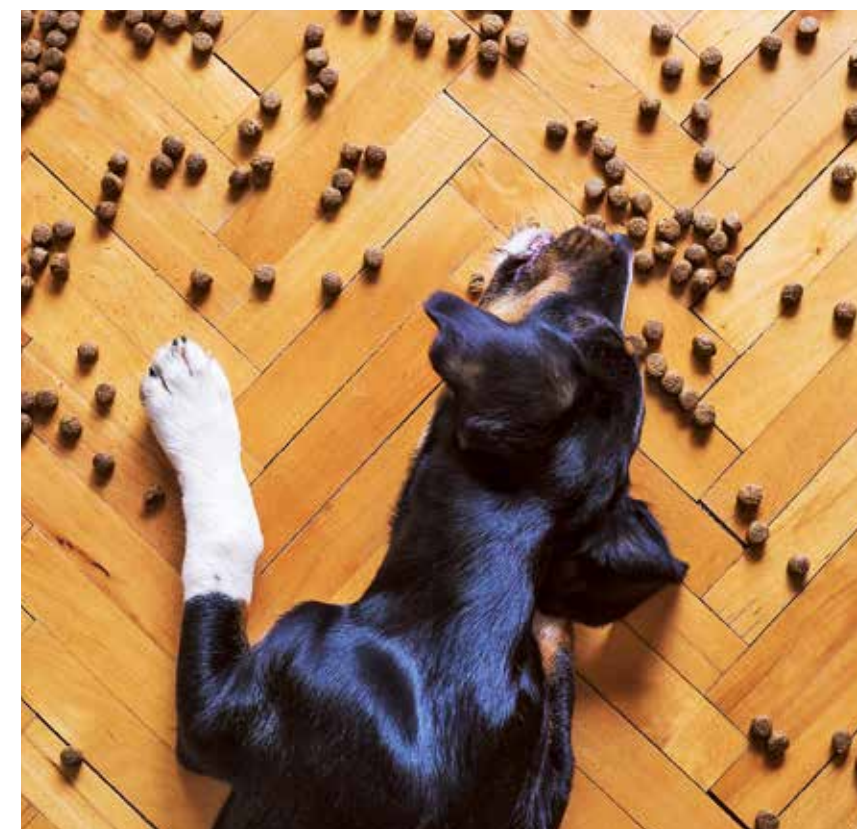
Kuo skiriasi kačių ir šunų dantų priežiūra?

Katėms dantų neišvalysi, todėl viena iš galimybių – profilaktines priemones užtikrinti veterinarijos kabinete. Esant poreikiui, dantų apnašos valomos skalieriu, taip užkertant kelią vėlesnių problemų formavimuisi. Vieni iš dažniausiai naudojamų profilaktikų yra specialūs milteliai, kuriuos reikia barstyti ant maisto. Taip katinas nejučia jokių streso ar prievartos, prižiūrint jo dantų higieną.

Šunims yra daugiau galimybių atlikti / taikyti profilaktines priemones. Yra daugiau preparatų, kuriais galima pasiekti gana neblogą rezultatą, be to, šunys mažiau jaučia stresą apžiūrint dantis ir juos valant. Net ir skanėstų / graužalų, skirtų dantų apnašų prevencijai, yra pakankamai platus pasirinkimas.

Veterinarai rekomenduoja bent kartą per metus atvykti profilaktinei apžiūrai į veterinarijos kliniką. Gydytojas po apžiūros nuspręs, ar reikalinga intensyvesnė dantų higiena nei įprastai, kokie preparatai tiktų jūsų gyvūnui, kaip gyvūnas gali reaguoti į juos ir kada būtų galima tikėtis rezultato.

Svarbu neužmiršti, kad augintinis turi patirti kuo mažiau streso, ir bet kokia procedūra neturi kelti baimės ar prievartos iki agresijos. Veterinarai nurodo, jog dažniausiai klientai kreipiasi dėl jau labai pažengusių dantų / burnos problemų, tad reikia nepamiršti, kad profilaktika yra geriau nei jau atsiradusios problemos sprendimas.

Kieto maisto dalelės nėra linkusios strigti tarp šuns dantų, tad sausas šunų ėdalas paprastai negadina dantų.